

Na osnovi članka 23 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Skupština Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na 97. sjednici održanoj 28. srpnja 2004. godine, usvaja

ZAKON O OPĆIM UVJETIMA ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1

Ovaj zakon regulira način isporuke električne energije kupcima i utvrđuje uzajamna prava i obveze Vlade Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: isporučitelj) i kupca električne energije (u daljnjem tekstu: kupac), koji proistječu iz osnova isporuke električne energije, a osobito:

1. sadržaj i način zaključivanja ugovora o uvjetima za priključenje, odnosno povećanje priključne snage trošila električne energije, kao i uvjeti i način davanja elektroenergetske suglasnosti za priključenje novih, odnosno povećanje priključne snage postojećih trošila električne energije;
2. slučajeve povećanja snage, odnosno potrošnje električne energije za koje nije potreban ugovor, odnosno elektroenergetska suglasnost;
3. uvjeti, način i rokove zaključenja ugovora o isporuci električne energije i obveze isporučitelja za kontinuiranu opskrbu kupaca kvalitetnom električnom energijom i obveze kupca;
4. uvjete i način isporuke električne energije na osnovi ugovora po pristupanju;
5. uvjete i način obustave isporuke električne energije;
6. osnovu, uvjete i način ograničenja isporuke električne energije u slučaju opće nestašice električne energije;
7. način mjerenja i utvrđivanja potrošnje električne energije i točnost mjernih uređaja;
8. način plaćanja električne energije.

Članak 2

Isporučitelj vrši isporuku električne energije iz jedinstvenog elektroenergetskog sustava svim kupcima električne energije.

Kupovina električne energije radi prodaje od strane jednog kupca drugim kupcima (preprodaja) nije dozvoljena.

Članak 3

Kupci električne energije su pravne ili fizičke osobe čija su trošila priključena na jedinstveni elektroenergetski sustav, sukladno ovom zakonu, a kojima isporučitelj isporučuje električnu energiju na osnovi:

- ugovora o isporuci, odnosno preuzimanju električne energije, zaključenog u pismenoj formi,
- ugovora o isporuci, odnosno preuzimanju električne energije, kojim se ugovaraju posebni uvjeti isporuke kupovine električne energije,
- ugovora po pristupanju.

Članak 4

Kupci, kojima se električna energija isporučuje po posebnim uvjetima isporuke su kupci čija je ugovorena snaga veća od 10.000 kilovata (kW), a čije su karakteristike potrošnje takve da izazivaju manje troškove u elektroenergetskom sustavu u odnosu na ostale kupce, i kupce koji se mogu prilagođavati elektroenergetskom sustavu.

Članak 5

Mjesto isporuke električne energije je mjesto na kojem isporučitelj isporučuje, a kupac preuzima električnu energiju.

Mjesto isporuke električne energije nalazi se na granici stalnih sredstava isporučitelja i stalnih sredstava, odnosno imovine kupca.

Kupac na 110 kilovolti (kV) i višoj naponskoj razini je onaj:

- koji je sam izgradio trafostanicu 110/X kV i više,
- koji je suvlasnik trafostanice 110/X kV i više, najmanje u dijelu udjela svojih potreba u ukupnom kapacitetu trafostanice (TS), s tim, da za suvlasnički dio snosi troškove održavanja i eksploatacije postrojenja.

Kod kupaca na naponskoj razini iznad 1 kV primjenit će se način razvrstavanja po istim kriterijima kao u prethodnom stavku.

Bliže odredbe se reguliraju posebnim ugovorom između kupca i isporučitelja.

Članak 6

Mjesto mjerenja je mjesto na kojem se mjeri električna energija koju kupac preuzima od isporučitelja.

Mjesto mjerenja nalazi se, po pravilu, na mjestu isporuke električne energije, ako elektroenergetskom suglasnošću, odnosno ugovorom, nije drugačije određeno.

Članak 7

Na mjestu isporuke električne energije (u transformatorskoj stanici, razvodnom postrojenju, razvodnom ormariću, u stambenoj zgradi i sl.) može biti više mjesta mjerenja, na istim ili različitim naponskim razinama.

II. UVJETI ZA PRIKLJUČENJE TROŠILA KUPACA

1. Elektroenergetska suglasnost

Članak 8

Radi namjeravane izgradnje novog objekta, odnosno rekonstrukcije postojećeg objekta, a prije izrade tehničke dokumentacije, kupac, odnosno investitor je obvezan zatražiti od isporučitelja izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti radi:

- sagledavanja tehničkih mogućnosti osiguranja napajanja električnom energijom;
- nepostojanja smetnji od tog objekta za rad postojećih i gradnju budućih elektroenergetskih objekata.

U zahtjevu za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti podnositelj zahtjeva treba navesti:

- vrijeme priključenja,
- lokaciju objekta,
- procjenu vršnog opterećenja i godišnje potrošnje električne energije,
- namjenu potrošnje električne energije.

Članak 9

Isporučitelj će izdati prethodnu elektroenergetsku suglasnost, sukladno elektroenergetskim prilikama i planovima razvoja predviđenim za to područje.

Isporučitelj je dužan odgovoriti na zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti u roku od trideset dana.

U odgovoru isporučitelj mora upozoriti kupca na sve uvjete koje mora respektirati u daljnjem radu na izradi projektne dokumentacije.

Rok važenja prethodne elektroenergetske suglasnosti, odnosno rok u kojem ona mora biti zamijenjena elektroenergetskom suglasnošću utvrđuje se u samoj prethodnoj suglasnosti, a važi najdulje 2 godine.

Članak 10

Za priključenje novih kupaca, odnosno povećanje snage postojećih trošila, kupac je dužan od isporučitelja zatražiti elektroenergetsku suglasnost (o uvjetima za priključenje). Zahtjev se podnosi prije početka gradnje objekta, odnosno prije priključenja novih trošila.

Isporučitelj je dužan odgovoriti na zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti u roku od 30 dana.

Članak 11

Pismeni zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti mora sadržavati sljedeće podatke:

- a) Za kupce iz kategorije kućanstva:
  - lokaciju objekta;
  - vrijeme priključenja;
  - zakup snage;

- ukupna instalirana snaga (popis trošila i uređaja koji se priključuju);
- snaga uređaja za grijanje;
- broj stambenih jedinica;
- pripremljenost električnih instalacija za daljinsko komandiranje primjenom nekog od sustava daljinskog upravljanja;
- primjenjeni sustav zaštite od opasnog napona dodira.

b) Za ostale kupce:

- namjena potrošnje električne energije;
- ukupna instalirana stanja trošila kupca;
- vršno i minimalno opterećenje;
- projektirana godišnja potrošnja električne energije;
- očekivani prosječni faktor snage kosinus ϕ ($\cos \phi$);
- predviđeni režim uporabe snage (broj smjena, sezonski rad i slično);
- vrijeme priključenja;
- lokacija objekta i druge specifičnosti vezane za objekt;
- popis motora snage veće od 5 kW i način njihovog puštanja u rad;
- električne uređaje i trošila koji mogu prouzrokovati strujne udare, nedozvoljenu promjenu napona po veličini i obliku ili visokofrekventne smetnje.

Članak 12

Isporučitelj će izdati elektroenergetsku suglasnost sukladno energetske mogućnostima, i usvojenim programima i planovima razvoja.

Članak 13

Podnositelj zahtjeva, koji nije zadovoljan odlukom kojom je riješen zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti, može izjaviti žalbu ovlaštenom organu uprave sukladno zakonu.

Članak 14

Izdana elektroenergetska suglasnost prestaje važiti ukoliko kupac ne započne izgradnju objekta u roku od godinu dana, od dana izdavanja.

Članak 15

Elektroenergetska suglasnost sadrži energetske, tehničke i ekonomske uvjete za priključenje, a posebno:

- vrijeme priključenja;
- mjesto i napon priključka;
- instalirana i vršna snaga kupca;
- mjesto isporuke i mjesto mjerenja;
- energetske obveze isporučitelja u vezi s opskrbom kupca;
- obveze kupca da za režim preuzimanja električne energije s faktorom snage $\cos \phi$ nižim od 0,95 ugradi u svom postrojenju uređaj za kompenzaciju reaktivne električne energije;

- način priključenja objekta kupca, vrsta mjernih, zaštitnih, upravljačkih instalacija za uporabu usvojenih sustava daljinskog upravljanja potrošnjom i postrojenjima srednjeg i visokog napona;
- iznos naknade za pokrivanje troškova angažirane snage i priključenja na elektroenergetski sustav;
- rok za zaključenje ugovora o isporuci električne energije;
- potrebu projektiranja elektroenergetskih postrojenja kupca i obvezu obavljanja revizije projektne dokumentacije od isporučitelja.

Članak 16

Isporučitelj i kupac električne energije, sklapaju ugovor u pismenoj formi, kojim reguliraju međusobne odnose i obveze koje proistječu iz elektroenergetske suglasnosti.

Članak 17

Ako kupac gradi ili vrši rekonstrukciju elektroenergetskih objekata koji će biti sastavni dio elektroenergetskog sustava isporučitelja za opskrbu električnom energijom i drugih kupaca, obavezan je zatražiti suglasnost isporučitelja na projektni zadatak i projekt.

Članak 18

Kupac ne može u tijeku izgradnje objekta mijenjati projektna rješenja koja odstupaju od uvjeta izdanih u elektroenergetskoj suglasnosti, bez suglasnosti isporučitelja.

1. Priključak kupca

Članak 19

Elektroenergetski objekti kupca priključuju se na elektroenergetske objekte isporučitelja putem priključaka.

Elektroenergetskim objektima kupca smatraju se vodovi, transformatorske stanice, postrojenja, instalacije, zaštitni uređaji i trošila (u daljnjem tekstu: objekti kupca) koja se nalaze iza mjesta mjerenja, odnosno mjesta isporuke, ako se mjerni uređaji nalaze na mjestu isporuke.

Elektroenergetskim objektima isporučitelja smatraju se sva postrojenja i uređaji kojima se proizvodi, prenosi i razvodi električna energija (izvori električne energije, vodovi, transformatorske stanice, rasklopni, mjerni, zaštitni uređaji i drugo).

Članak 20

Objekti kupca moraju biti projektirani i izvedeni po postojećim propisima i uvjetima iz elektroenergetske suglasnosti isporučitelja, i održavani tako, da se ne stvaraju smetnje drugim korisnicima kod isporuke i uporabe električne energije.

Članak 21

Električni uređaji i trošila kupca koji mogu prouzrokovati strujne udare, nedozvoljenu promjenu napona po veličini i obliku, ili visokofrekventne smetnje, mogu biti u pogonu, ako se te smetnje svode u dozvoljene granice, po državnim standardima Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BAS standardima).

Ako dozvoljene granice smetnji iz prethodnog stavka nisu propisane, njih sporazumno određuju isporučitelj i kupac, primjenjujući odgovarajuće internacionalne tehničke propise i preporuke.

Članak 22

Za priključenje objekta kupca, za koje se po važećim propisima ne izdaje upotrebna dozvola, kupac je dužan isporučitelju priložiti potvrdu ovlaštenog izvođača radova da su instalacije na tim objektima izvedene sukladno odgovarajućim tehničkim propisima, BAS standardima i tehničkim uvjetima isporučitelja.

Članak 23

Priključkom se smatra sklop električnih vodova i uređaja visokog ili niskog napona kojima se objekt kupca povezuje s elektroenergetskim objektima isporučitelja.

Priključak se, u pravilu, sastoji od vanjskog i unutrašnjeg priključka.

Članak 24

Visokonaponski nadzemni vanjski priključak obuhvaća nadzemni vod od elektroenergetskog objekta isporučitelja do zateznih izolatora na objektu kupca, uključujući i izolatore.

Visokonaponski kablovski vanjski priključak obuhvaća kablovski vod, od elektroenergetskog objekta do kablovske glave u objektu kupca, uključujući i kablovsku glavu.

U visokonaponski nadzemni i kablovski priključak također spadaju prekidači, rastavljači, odvodnici prenapona i uzemljenje.

Članak 25

Visokonaponski unutrašnji priključak obuhvaća vodove i uređaje od vanjskog priključka do mjesta mjerenja električne energije.

Članak 26

Niskonaponski nadzemni vanjski priključak obuhvaća vod od elektroenergetskog objekta isporučitelja do izolatora na krovnom nosaču, na konzoli ili na objektu (zgradi, stupu) kupca, uključujući i same izolatore.

Niskonaponski nadzemni vanjski priključak sa samonosivim kablovskim snopom obuhvaća samonosivi vod, od elektroenergetskog objekta isporučitelja zaključno s hvatištem samonosivog voda na objektu (zgradi) kupca.

Niskonaponski kablovski vanjski priključak obuhvaća kablovski vod od elektroenergetskog objekta isporučitelja do kablovske glave (završnice, ormarića) na objektu kupca, uključujući i kablovsku glavu (završnicu, ormarić).

U vanjski priključak iz stavka 1 do 3 ovoga članka spadaju i eventualni osigurači odvojka, odvodnici prenapona i priključci uzemljenja.

Članak 27

Ako krovni nosači, zidni nosači ili konzole na objektu potrošača služe za potrebe mreže isporučitelja, oni su sastavni dio te mreže.

Sastavni dio mreže, u smislu prethodnog stavka, čine i kablovski razvodni ormarići kao i kablovski ormarići tipa ulaz-izlaz, smješteni na objektu kupca.

Članak 28

Niskonaponski unutrašnji priključak čine električni vodovi i drugi uređaji, od vanjskog priključka do mjernih uređaja kupca, uključujući i mjerne uređaje.

Članak 29

Jedan objekt (zgrada, tvornica, pogon) ima, u pravilu samo jedan vanjski priključak.

Ako objekt kupca ima više vanjskih priključaka izvedenih iz jednog energetskog objekta isporučitelja, ovi se priključci smatraju jednim mjestom isporuke.

Ako objekt kupca ima više vanjskih priključaka izvedenih iz većeg broja energetskih objekata isporučitelja, svaki priključak se smatra zasebnim mjestom isporuke.

Članak 30

Izvođenje priključka na visokonaponsku mrežu kupac (investitor) može povjeriti za to ovlaštenoj tvrtci. Troškove priključka i puštanja pod napon snosi kupac. Puštanje pod napon vrši isključivo isporučitelj električne energije pod uvjetima i na način koji su određeni važećim propisima i ovim uvjetima.

Članak 31

Izvođenje priključka (vanjskog i unutrašnjeg) na niskonaponsku mrežu, na udaljenosti od mreže isporučitelja manjoj ili jednakoj 50 m bez uporišta (stup, konzola, krovni nosač), vrši isporučitelj koji ugrađuje tipizirani materijal, opremu, zaštitne i mjerne uređaje.

Isporučitelj je vlasnik priključka (vanjskog i unutrašnjeg) i mjernog mjesta za sve novopriključene kupce.

Ukoliko je objekt kupca na rastojanju većem od 50 m, ili sadrži uporišta, isporučitelj i kupac zaključuju tipski ugovor o financiranju priključka, izvođenje vrši isporučitelj.

Kupac je obvezan riješiti sve imovinsko-pravne odnose u vezi s izvođenjem priključka.

Isporučitelj utvrđuje osnovne elemente tipskog ugovora kao i iznos naknade za pokrivanje troškova angažirane snage i priključenja na elektroenergetski sustav.

Udaljenost objekta kupca od elektroenergetske mreže isporučitelja računa se od potporne točke gdje se vrši priključenje na mrežu (stup, krovni nosač, zidna konzola, NN ormarić i slično) do mjesta isporuke.

Članak 32

Odredbe uvjeta koje se odnose na priključak, primjenjivat će se i prilikom rekonstrukcije i promjena na priključku.

Ako je rekonstrukcija priključka potrebna zbog radova na preuređenju i rekonstrukciji mreže isporučitelja, troškove rekonstrukcije priključka snosi isporučitelj.

Ako je rekonstrukcija nužna zbog promjene angažirane snage ili drugih potreba kupca, troškove rekonstrukcije snosi kupac.

Troškove rekonstrukcije ili zamjene unutrašnjeg priključka i mjernog mjesta koju je nužno izvršiti zbog kvara ili tehničke neispravnosti, snosi kupac.

Ako kupac zahtijeva premještanje mreže isporučitelja, troškove ovog premještanja snosi kupac.

Članak 33

Kupac je dužan prije tehničkog pregleda visokonaponskog priključka omogućiti isporučitelju pregled vanjskog i unutrašnjeg priključka objekta i provjeru da li su ispunjeni uvjeti iz izdane elektroenergetske suglasnosti. Isporučitelj je dužan sastaviti zapisnik o pregledu koji kupac obvezno prilaže uz ostalu dokumentaciju povjerenstvu za tehnički pregled.

Dozvola za privremeno puštanje pod napon može se izdati investitoru, na njegov zahtjev, na osnovi pozitivnog mišljenja isporučitelja poslije izvršenog internog pregleda.

Troškove pregleda iz st. 1 ovoga članka snosi investitor, odnosno kupac.

Članak 34

Kupac može visokonaponski vanjski priključak, priključne, mjerne i zaštitne uređaje predati u stalna sredstva isporučitelja, bez naknade.

Članak 35

Kupac ne može osporiti isporučitelju priključenje novog kupca na elektroenergetske objekte, bez obzira da li se elektroenergetski objekti nalaze u stalnim sredstvima isporučitelja ili kupca.

Odredba stavka jedan se ne odnosi na niženaponsku stranu transformatorske stanice koju je kupac izradio za potrebe svojih pogona i zadržao pravo vlasništva na njoj.

U slučaju priključenja novih kupaca na elektroenergetski objekt, investitor ima pravo na obeštećenje od novih kupaca, koje se utvrđuje tako, što novi kupci snose troškove vanjskog priključka koji se zajednički rabi, srazmjerno troškovima investitora.

U slučaju kada investitor nije predao priključak u stalna sredstva isporučitelja, pravo na obeštećenje zadržava trajno, a ako je priključak predao u stalna sredstva isporučitelja, ima pravo na obeštećenje u roku od tri godine, od dana predaje u stalna sredstva isporučitelja, ako nije drugačije ugovorom predviđeno.

Pravo investitora na obeštećenje od novog kupca, utvrđuje se posebnim međusobnim ugovorom investitora i novog kupca, sastavljenog u pismenoj formi. Na zahtjev jedne od ugovornih strana, isporučitelj je dužan dati procjenu stvarne vrijednosti vanjskog priključka koji će se zajednički rabiti.

2. Održavanje priključka

Članak 36

Priključci i instalacije moraju biti izvedeni po tehničkim propisima i uvjetima iz elektroenergetske suglasnosti i moraju se održavati u ispravnom stanju.

Članak 37

O održavanju visokonaponskog vanjskog priključka u tehnički ispravnom stanju, brine se isporučitelj koji i održava priključak.

Troškove održavanja vanjskog priključka snosi vlasnik.

Ako je priključak vlasništvo kupca, a isti služi i za potrebe mreže isporučitelja, troškove održavanja snosi isporučitelj.

Isporučitelj odgovara za ispravnost vanjskog priključka.

Članak 38

Troškove održavanja visokonaponskog unutrašnjeg priključka i mjernog mjesta snosi kupac, a održavanje vrši isporučitelj.

Članak 39

Kupac je dužan brinuti se za održavanje instalacije i trošila.

Kupac odgovara za ispravnost instalacije i trošila, kao i za štete, koje prouzrokuje njihova neispravnost, na postrojenjima isporučitelja i drugih kupaca.

Troškove održavanja unutrašnjeg priključka i mjernog mjesta snosi kupac, a održavanje može povjeriti isporučitelju ili drugom ovlaštenom izvođaču, uz obvezu nadzora isporučitelja.

Isporučitelj je ovlašten da vrši kontrolu ispravnosti unutrašnjeg priključka.

Članak 40

Isporučitelj i kupac obavezni su da se međusobno obavještavaju o neispravnostima koje primjete na elektroenergetskim objektima, a koje mogu utjecati na normalan pogon elektroenergetskih postrojenja isporučitelja ili kupca.

Članak 41

Kupac je dužan omogućiti osobama ovlaštenim od isporučitelja, a koja predoče ovlasti, pristup do priključnih vodova, mjernih i zaštitnih uređaja, instalacije i trošila, radi provjeravanja njihove ispravnosti.

Kada isporučitelj utvrdi da je instalacija kupca neispravna, dužan ga je o tome obavijestiti i dati mu primjeren rok za otklanjanje utvrđenih neispravnosti.

3. Zaštita elektroenergetskih postrojenja

Članak 42

Zaštita elektroenergetskih postrojenja isporučitelja i kupca mora biti međusobno usklađena.

Zaštita elektroenergetskih postrojenja iz prethodnog stava vrši se prema odgovarajućim tehničkim propisima i BAS standardima.

Članak 43

Isporučitelj je dužan obavijestiti kupca na visokom naponu, o promjeni jačine struje zemnog spoja i snage kratkog spoja na njegovom postrojenju, u slučajevima kada se na njegovom postrojenju očekuje bitnija promjena, tako da omogući potrebno vrijeme za pravovremenu izmjenu opreme.

Isporučitelj je također dužan obavijestiti kupca na visokom naponu, o izmjeni načina uzemljenja neutralne točke transformatora 110/x kV, ako se isti napaja iz transformatorske stanice te naponske razine.

Članak 44

Isporučitelj određuje vrstu, klasu, tip, mjesto postavljanja, vremensko i strujno stupnjevanje zaštite na priključku kupca, prema odredbama odgovarajućih tehničkih propisa i BAS standarda.

Isporučitelj je dužan davati kupcu upute o primjeni vrsta i stupnjevanja zaštite, kao i mjestu postavljanja te zaštite na postrojenjima kupca.

Izmjena vrste zaštite i njezinog stupnjevanja na priključku kupca, obavlja se prema uputi i uz suglasnost isporučitelja.

Na zahtjev kupca, isporučitelj je dužan pružiti obavijest o izboru vrste zaštite i parametrima podešenja.

Članak 45

Isporučitelj može, prema potrebi, postaviti kod kupca podfrekventne releje i podesiti ih prema potrebama elektroenergetskog sustava.

O postojanju podfrekventne zaštite i uvjetima za njeno djelovanje, isporučitelj je dužan upoznati kupca.

Članak 46

Pri postavljanju uređaja koji omogućavaju ponovno brzo uključivanje elektroenergetskih uređaja i postrojenja, isporučitelj i kupac sporazumno će izabrati i podešavati uređaje za ponovno brzo uključivanje.

Članak 47

Isporučitelj i kupac sporazumno usklađuju vrste prenaponske zaštite na svojim elektroenergetskim postrojenjima, a posebno u pogledu koordinacije izolacije.

Članak 48

Kupac može od isporučitelja zahtijevati, a isporučitelj je dužan da mu na zahtjev dostavi sve potrebne podatke za izbor zaštitnih mjera od previsokog napona dodira i koraka.

Kupac se mora pridržavati uvjeta isporučitelja o primjeni zaštitnih mjera od previsokog napona.

Članak 49

Glavni osigurač ili drugi zaštitni uređaj priključka mora biti plombiran plombom isporučitelja, a na zahtjev kupca može i njegovom plombom.

Plombu sa zaštitnog uređaja na mjestu isporuke električne energije može skinuti samo ovlašteni radnik isporučitelja.

Ako se na zaštitnom uređaju nalazi plomba isporučitelja i kupca, skidanje plombe obavlja se u nazočnosti ovlaštenih predstavnika isporučitelja i kupca.

III. ISPORUKA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 50

Isporučitelj se obvezuje kontinuirano opskrbljavati kupca kvalitetnom električnom energijom, sukladno zakonu.

Iznimno od odredbe prethodnog stavka u slučaju više sile (definirane u člancima 99 i 100) i neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, koje proglasi za to ovlašteni organ, isporučitelj nije obavezan vršiti kontinuirano opskrbu kvalitetnom električnom energijom, kada je to onemogućeno okolnostima takvog stanja.

Članak 51

Kupac ima pravo, a isporučitelj je u obvezi da, u okviru bilancom utvrđenih količina za tu godinu, ugovori po mjesečnoj dinamici preuzimanje, odnosno isporuku električne energije koja odgovara prosječnoj ostvarenoj potrošnji tog kupca u prethodne tri godine.

U opravdanim slučajevima može se ugovoriti veća ili manja isporuka električne energije.

1. Ugovor o isporuci električne energije

Članak 52

Isporuke električne energije kupcima vrše se na osnovi ugovora o isporuci električne energije, odnosno ugovora o pristupanju.

Ugovorima iz prethodnog stavka reguliraju se međusobni odnosi između isporučitelja i kupca na određeno ili neodređeno vrijeme.

Ispunjenje obveza u roku predstavlja bitan sastojak ugovora o isporuci električne energije kojeg zaključuju isporučitelj i kupac.

Članak 53

Na području gdje elektroenergetska postrojenja omogućavaju trajnu isporuku energije, isporučitelj je dužan da, zbog neizvršavanja ili neurednog izvršavanja svojih obveza, do kojih je došlo krivicom isporučitelja, obešteti kupca na način kako to međusobno ugovore isporučitelj i kupac.

Ako se visina naknade počinjene štete ne utvrdi ugovorom, naknada ne može biti manja od vrijednosti neisporučene količine električne energije, niti veća od

dvostruke vrijednosti neisporučene količine električne energije, o čemu će odlučivati zajedničko arbitražno povjerenstvo.

Isporučitelj i kupac su dužni da se, za vrijeme neizvršavanja i neurednog izvršavanja isporuke električne energije, o tome uzajamno obavještavaju.

Članak 54

Standardna sigurnost opskrbe kupca električnom energijom isključuje obvezu opskrbe električnom energijom u slučaju kvara, više sile, revizije, remonta i priključka novih kupaca, u najkraćem potrebnom vremenu, pri čemu je isporučitelj dužan obavijestiti pravodobno kupca o tome.

Isporučitelj i kupac ugovorom o uvjetima priključenja i ugovorom o isporuci električne energije mogu predvidjeti i veći stupanj sigurnosti opskrbe od standardnog.

Članak 55

Ugovor o isporuci električne energije, u pismenoj formi, s isporučiteljom zaključuju svi kupci koji preuzimaju električnu energiju na visokom naponu iznad 1 kV.

Ugovor o isporuci električne energije, u pismenoj formi, mogu zaključiti i kupci koji preuzimaju električnu energiju na niskom naponu (0,4 kV) u I tarifnoj grupi potrošnje.

S kupcima na niskom naponu iz kategorije ostale potrošnje, može se zaključiti ugovor o načinu plaćanja za isporučenu električnu energiju.

Kupac koji je priključen na dva ili više elektroenergetskih objekata isporučitelja, zaključuje za svako mjesto isporuke ugovor o isporuci električne energije.

Članak 56

Ugovor o isporuci električne energije zaključuje se poslije izdavanja elektroenergetske suglasnosti za priključenje novog kupca ili povećanja priključne snage trošila postojećih kupaca, te ugovora o uvjetima za priključenje.

Članak 57

Ugovor o isporuci električne energije između isporučitelja i kupca osobito sadrži odredbe o:

- energetskim veličinama (snaga i energija s dozvoljenim odstupanjima i penalima);
- kvalitetu električne energije;
- mjestu isporuke i mjerenja;
- načinu i rokovima isporuke;
- stupanju sigurnosti opskrbe;
- naponskoj razini i tarifnoj grupi;
- načinu obračuna i plaćanja;

- slučajevima i uvjetima po kojima se može ograničiti isporuka ugovorene snage i energije, odnosno promijeniti ugovorena kvaliteta električne energije;
- odgovornosti za počinjenu štetu i druge odgovornosti za neispunjavanje ugovora, kao i visina naknade štete, odnosno penala;
- slučajevima u kojima se penali ne plaćaju, odnosno šteta ne nadoknađuje (slučajevi više sile, probnog rada do godinu dana);
- drugim odredbama koje su specifične za kupca;
- vremenu trajanja ugovora i dužina otkaznog roka.

Članak 5

Ugovor iz prethodnog članka isporučitelj i kupac su dužni zaključiti najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za iduće ugovoreno razdoblje, odnosno 30 dana prije isteka važnosti prethodnog ugovora.

Članak 59

Kupac može, u roku od 30 dana prije nastanka promjene, pismeno otkazati ili zatražiti izmjenu ugovora o isporuci električne energije, zbog promjena uvjeta rada ili drugih razloga.

Članak 60

Ako kupac, koji preuzima električnu energiju na visokom naponu, ne zaključi ugovor o isporuci električne energije u pismenoj formi prema članku 55 isporučitelj će istog tretirati kao kupca po ugovoru po pristupanju, i primijeniti tarifne stavove za niski napon.

Članak 61

Kupcima na niskom naponu, električna energija se, po pravilu, isporučuje na osnovi ugovora po pristupanju.

Podnošenjem prijave od strane kupca za priključenje njegove instalacije na mrežu isporučitelja, izvršenjem priključenja i plombiranjem brojila, smatra se da je zaključen ugovor po pristupanju. Ugovor po pristupanju se zaključuje na neodređeno vrijeme.

Ugovorom po pristupanju kupac prihvaća sve odredbe ovoga zakona, i Zakona o tarifnom sustavu za prodaju električne energije.

Isporučitelj je dužan u roku od 30 dana od dana priključenja, dostaviti kupcu iz kategorije kućanstva obavijest o šifri kupca na koju vrši uplate za utrošenu električnu energiju.

Članak 62

U slučaju promjene tarifnih stavova za isporuku električne energije, ugovorne odredbe o tarifnim stavovima električne energije mijenjaju se sukladno nastalim promjenama.

Članak 63

Kupac kojem se električna energija isporučuje na osnovi ugovora po pristupanju dužan je prijaviti isporučitelju promjenu imena, adrese i slično u roku od

7 dana od dana nastanka promjene, a useljenje i iseljenje najmanje 3 dana unaprijed.

Ako je kupac pravodobno podnio odjavu i prijavu o iseljenju, odnosno useljenju, isporučitelj je dužan izvršiti očitavanje brojila na dan iseljenja, odnosno useljenja.

Članak 64

Kupac koji se iseli, dužan je platiti sve troškove za isporučenu električnu energiju registriranu na mjernom uređaju na mjestu odakle se iselio, za sve vrijeme dok ne otkaže daljnje preuzimanje električne energije ili ne prijavi isporučitelju promjenu iz prethodnog članka.

Kupac koji ne prijavi isporučitelju svoje useljenje, dužan je platiti za neplaćenu potrošenu električnu energiju od posljednjeg očitavanja potrošnje na mjernom uređaju kupca.

Članak 65

Isporučitelj ne može otkazati kupcu isporuku električne energije ako se kupac pridržava odredbi ugovora o isporuci električne energije.

1. Kvaliteta isporučene električne energije

Članak 66

Isporučitelj je dužan isporučivati kupcu električnu energiju određenog nazivnog napona i frekvence u propisanim granicama odstupanja, utvrđenih zakonom.

Članak 67

Odstupanje od nazivnog napona električne energije na mjestu isporuke električne energije, kupcu priključenom na mrežu visokog napona, može biti do $\pm 5\%$.

Iznimno od prethodnog stavka, za novog kupca priključenog na mreži 110 i 220 kV, odstupanje može biti do $\pm 10\%$.

Regulacija napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije na mreži visokog napona, utvrđuje se ugovorom između kupca i isporučitelja.

Odstupanje od nazivnog napona električne mreže na mjestu isporuke električne energije, na mreži niskog napona, može biti u granicama od $+5\%$ do -10% .

Članak 68

Iznimno, ako usljed kvara na elektroenergetskim objektima isporučitelja prouzrokovanog višom silom, nikakvim mjerama nije moguće uspostaviti normalno naponsko stanje električne mreže, dozvoljena su i veća odstupanja od napona nego što su odstupanja predviđena ovim zakonom i to za vrijeme trajanja posljedica više sile, o čemu je isporučitelj dužan obavijestiti kupce na prikladan način.

Članak 69

Isporučitelj i kupac, ugovorom o isporuci električne energije, mogu predvidjeti i druge granice odstupanja od nazivnog napona električne mreže, sukladno članku 67 ovoga zakona.

Članak 70

Nazivna frekvencija mreže isporučitelja je 50 herca (Hz).

Dozvoljeno odstupanje kod normalnih elektroenergetskih i tehničkih uvjeta je $\pm 0,1$ Hz, ako se frekvencija regulira automatski, odnosno $\pm 0,2$ Hz ako se frekvencija regulira ručno.

Iznimno, usljed više sile, nazivna frekvencija može se smanjiti najviše do 49,2 Hz, a može trajati do prestanka više sile.

Članak 71

Na područjima gdje je radi, neizgrađenosti mreže ili njene dotrajalosti, smanjena sigurnost u kontinuitetu isporuke električne energije, ili su odstupanja od nazivnog napona izvan propisanih granica, isporučitelj može i znatnije odstupiti od veličina utvrđenih ovim zakonom. Isporučitelj će na prikladan način obavijestiti o energetsom stanju i navesti kada i pod kojim uvjetima kupci mogu očekivati poboljšanje kvalitete isporuke.

U slučaju iz prethodnog stavka, kupci mogu svojim sredstvima sudjelovati u sanaciji distributivne mreže, kada to prevazilazi financijske mogućnosti isporučitelja, a o čemu kupci i isporučitelj sklapaju ugovor.

Program sanacije radi osposobljavanja mreže i osiguranja kontinuirane isporuke električne energije kupcima uz osiguranja propisane kvalitete, utvrđuje Upravni odbor isporučitelja.

Članak 72

Kupac čija trošila i uređaji uzimaju iz mreže veću reaktivnu energiju nego što to odgovara prosječnom faktoru snage ($\cos \varphi=0,95$) dužan je izvršiti odgovarajuću kompenzaciju reaktivne energije.

Ako kupac ne izvrši odgovarajuću kompenzaciju reaktivne energije, isporučitelj ga je dužan upozoriti i sporazumno utvrditi rok za ugradnju odgovarajuće kompenzacije. U suprotnom, isporučitelj će zabraniti upotrebu, odnosno isključiti trošila i uređaje koji narušavaju prosječni faktor snage od 0,95. Isporučitelj će također isključiti i trošila i uređaje koji u mrežu isporučitelja, unose smetnje viših harmonika iznad dopuštene razine.

Članak 73

Kupac može podnijeti prigovor na neredovite isporuke ili isporuke nekvalitetne električne energije, a osobito:

1. ako nije pravodobno i na najpogodniji način obavješten o poremećaju u napajanju;
2. ako smatra da prekidi u isporuci električne energije neopravdano dugo traju;
3. ako se prekidi često ponavljaju;

4. ako napon na priključku u normalnim okolnostima toliko odstupa od nazivne vrijednosti, da otežava uporabu trošila i uređaja električne energije.

Prigovor se dostavlja u pismenoj formi isporučitelju, koji je dužan u roku od 30 dana dostaviti odgovor kupcu.

1. Mjerenje isporučene električne energije

Članak 74

Isporučena i preuzeta električna energija i snaga, mjeri se odgovarajućim mjernim slogom koji čine:

1. naponski i strujni mjerni transformatori;
2. brojila aktivne i reaktivne energije;
3. sumarno brojilo;
4. regulator snage;
5. uklopni sat, MTK ili RTK prijamnik (uređaji za prebacivanje tarife) ili drugi uređaj iste namjene odobren od strane isporučitelja;
6. omeđivač opterećenja (limitator);
7. osigurači;
8. spojni vodovi.

Mjerni uređaji pod 1, 2, 5 i 6 moraju biti propisno baždareni i žigosani.

Mjerni uređaji pod 2, 3, 4, 5, 6 i 7 kao i sklopovi za isključenje i uključanje mjernih ćelija moraju biti plombirani od isporučitelja, a i od kupca, ukoliko on to želi.

Ako se na mjernom uređaju nalazi plomba isporučitelja i kupca, skidanje plombe obavlja se u nazočnosti isporučitelja i kupca.

Sastav mjernog sloga ovisit će o tehničkim i drugim karakteristikama trošila kod kupca.

Članak 75

Isporučitelj električne energije određuje vrstu, tip, klasu točnosti, potreban broj i mjerni opseg uređaja za obračun, kao i mjesto i način njihovog smještaja, sukladno zakonu, tehničkim propisima, BAS standardima, te tehničkim uvjetima za obračunsko mjerno mjesto koje donosi isporučitelj.

Članak 76

Klasa točnosti mjernih transformatora za mjerenje količine električne energije do 24 milijuna kWh godišnje na jednom mjernom slogu mora biti 0,5, a za mjerenje električne energije iznad ove količine električne energije mora biti 0,2 ili klasa 0,5 ako se isporučitelj i kupac o tome dogovore.

Ako je na mjestu mjerenja na visokom naponu u razdoblju od 200 sati mjesečno aktivno opterećenje manje od 10% nazivne primarne struje strujnog mjernog transformatora, onda treba pristupiti snimanju kutne i amplitudne pogreške i na osnovi izmjerenih veličina vršiti korekciju obračuna električne energije. Ako je obračunsko mjerno mjesto na niskom naponu pristupit će se zamjeni strujnih mjernih transformatora o trošku kupca.

Članak 77

Klase točnosti ugrađenih električnih brojila moraju biti:

- a) za aktivnu energiju na niskom naponu gdje se potrošnja mjeri mjernim uređajima u direktnom spoju klase 2,0;
- b) za aktivnu energiju na niskom naponu gdje se potrošnja mjeri mjernim uređajima u poluindirektnom spoju (preko strujnih mjernih transformatora):
  - za brojila sa ugrađenim pokazivačem vršnog opterećenja klase 1,0;
  - za ostala brojila klase 2,0 ili 3,0;
- c) za aktivnu energiju na visokom naponu gdje se potrošnja mjeri mjernim uređajima u indirektnom spoju (preko strujnih i naponskih transformatora);
- d) za reaktivnu energiju bez obzira na kojem je naponu i kakvom je spoju mjerenje izvedeno klase 3,0:
  - za potrošnju do 24 milijuna kilovatsati (kWh) godišnje klase 1,0;
  - za potrošnju preko 24 milijuna kWh klase 0,5 ili bolje.

Članak 78

Uređaji za distribuciju točnog vremena za upravljanje višetarifnim brojlilima i relejima registatora snage mogu odstupati mjesečno u odnosu na vrijeme koje se dobije od ovlaštene službe točnog vremena u granicama:

- 2 minute mjesečno za brojila klase 0,5;
- 5 minute mjesečno za brojila klase 1,0;
- 15 minute mjesečno za brojila klase 2,0.

Uređaj koji odstupa ± 1 sat mjesečno, treba biti zamijenjen novim.

Na zahtjev kupca, isporučitelj je dužan, u roku pet dana, izvršiti vanrednu kontrolu uređaja i dovesti ga u ispravno stanje. Ako se kontrolom ustanovi da je uređaj ispravan, troškove vanredne kontrole snosi kupac.

Članak 79

Redovitu kontrolu obračunskih uređaja vrši isporučitelj.

Isporučitelj i kupac mogu zahtijevati i vanrednu kontrolu mjernih uređaja, koja se mora izvršiti najkasnije 10 dana nakon zahtjeva. Troškove vanredne kontrole snosi strana koja je zahtijevala kontrolu, ako se kontrolom ustanovi da je uređaj ispravan.

Članak 80

Ako se utvrdi da je mjesečna razlika između pokazivanja brojčanika temeljnog impulsnog brojila (sa žigom ovlaštene institucije za mjere) i kontrolnih brojčanika na sumarnim brojlilima i regulatorima snage više $\pm 0,5\%$, sumarno brojilo će se zamijeniti.

Članak 81

Dozvoljena procentualna pogreška brojila električne energije u eksploataciji jednaka je dvostrukoj vrijednosti procentualne pogreške za zadano opterećenje i danu klasu brojila.

Brojilo, čija je pogreška unutar granica iz prethodnog stavka, može se zamijeniti, a ako je pogreška veća, brojilo se mora zamijeniti.

Članak 82

Ako se zapisnički utvrdi da je obračunska konstanta mjernog sloga bila pogrešno utvrđena, izvršit će se naknadni obračun po ispravljenoj konstanti, od dana kad je obračun vršen pogrešnom konstantom.

Ako se utvrdi da je mjerni uređaj imao dva puta veću pogrešku od klase točnosti, ili izvjesno vrijeme nije mjerio energiju i snagu, odnosno da je mjerenje bilo djelomično, isporučena energija, odnosno snaga, utvrdit će se proračunom ako je to moguće, ili procjenom.

Za procjenu električne energije i snage uzet će se vrijednost postignuta u iste sate sličnog vremenskog razdoblja kada je registriranje bilo ispravno, uvažavajući godišnji porast potrošnje.

Ako postoje kontrolna mjerenja, mogu se dogovorom uzeti podatci sa tih slogova.

Ispravak obračuna vrši se i u slučajevima kada je pogrešno obračunavana vrijednost pojedinih mjesta na brojčaniku zbog pogrešnog broja cijelih, odnosno decimalnih mjesta.

Kada se utvrdi da usljed pogreške na uređaju za distribuciju točnog vremena brojilo nije registriralo potrošnju ispravno prema dobu dana, isporučitelj je dužan otkloniti kvar u roku od 5 dana od dana saznanja za kvar i izvršiti korekciju obračuna isporučene električne energije na osnovi ostvarenog odnosa potrošnje u prethodnom obračunu odgovarajuće sezone.

Članak 83

Ugradnju mjernih uređaja kod novih kupaca vrši isporučitelj.

U stambenom objektu, gdje su brojila koncentrirana, dozvoljava se ugradnja samo jednog uklopnog sata, odnosno drugog uređaja iste namjene, vodeći računa o tehničkim uvjetima.

Članak 84

Na mjernim mjestima koja služe za mjerenje električne energije i snage kod ugovornih kupaca, nijedna ugovorna strana nema pravo vršiti bilo kakve izmjene na mjernom slogu bez prethodne obavijesti druge ugovorne strane, koja ima pravo pribivati kod ovakvih radnji.

O izmjenama, analizama i rezultatima sastavlja se zapisnik koji potpisuju obje ugovorne strane.

Kontrolu, zamjenu i premještaj mjernih uređaja kod ostalih kupaca može vršiti samo isporučitelj, o čemu obvezno izvješćuje kupca na prigodan način.

Ako kupac zahtjeva izmjenu mjernih uređaja kojima se omogućava povećanje preuzete snage ili uporaba povoljnije tarife, troškove nabavke i zamjene snosi kupac.

Članak 85

Kada se ustanovi da je kod postojećeg kupca faktor snage manji od 0,95 isporučitelj je obavezan od kupca zatražiti ugradnju brojila za mjerenje reaktivne energije, a kupac je obavezan isto ugraditi u roku šest mjeseci.

Članak 86

Isporučitelj se brine o održavanju mjernih uređaja.

Troškove održavanja baždarenja, i popravke snosi vlasnik mjernih uređaja.

U trenutku stavljanja mjernih uređaja u rad, žig godine baždarenja mora biti sukladan propisima o ovjeri mjerila.

Članak 87

Kupac je odgovoran za nestanak i oštećenje mjernih uređaja koji su smješteni na njegovom objektu, kao i za posljedice koje iz tog proizlaze.

Kupac je dužan izvijestiti isporučitelja o nestanku, kao i o svim smetnjama ili oštećenjima na dijelovima mjernog sloga, plombama i osiguračima, odmah čim smetnje, nestanak ili oštećenje primijeti, odnosno smatra da postoje.

U zgradama s više stanara (kupaca), gdje je izvršena koncentracija brojila i drugih uređaja za mjerenje i zaštitu, kupci su se dužni organizirati radi zaštite mjernih ormara i uređaja od oštećenja, skidanja plombi ili otuđenja uređaja. U ovom slučaju isporučitelj može zahtjevati potpisivanje protokola s ovlaštenim predstavnicima kupaca u kojem će se regulirati međusobne obveze i način zaštite mjernih uređaja. U slučaju nepotpisivanja protokola isporučitelj ne odgovara za posljedice nemogućnosti normalne isporuke električne energije.

Isporučitelj je dužan obavijestiti kupca o svim smetnjama ili oštećenjima na mjernim uređajima instaliranim kod isporučitelja.

1. Način obračuna, fakturiranja i plaćanja isporučene električne energije

Članak 88

Isporučitelj obračunava i fakturira isporučenu električnu energiju kupcu na osnovi izvršenog očitavanja mjernih uređaja, primjenom važećeg Tarifnog sustava i tarifnih stavova.

Iznimno od odredbe prethodnog stavka, isporučitelj i kupac koji ima ravnomjernu potrošnju, mogu ugovorom regulirati plaćanje isporučene električne energije tako, da istu plaća tijekom cijele godine po prosječnoj cijeni.

Način plaćanja iz prethodnog stavka ne može biti na štetu drugih kupaca.

Članak 89

Očitavanje mjernih uređaja kod kupaca s kojima isporučitelj sklapa ugovor o isporuci električne energije u pismenoj formi, vrši se u nazočnosti predstavnika obje ugovorne strane. O izvršenom očitavanju sastavlja se zapisnik koji potpisuju nazočni predstavnici.

Očitavanje mjernih uređaja, obračun i fakturiranje kupaca u kategoriji potrošnje "kućanstva" vrši se u pravilu mjesečno, a najmanje dva puta godišnje, a za ostale kupce mjesečno.

Ukoliko očitavanju u dogovoreno vrijeme ne pribiva jedan od predstavnika ugovornih strana, mjerodavno je stanje o izvršenom očitavanju koje uvrđi nazočni predstavnik.

Ako se primjenjuje sustav daljinskog očitavanja mjernih uređaja godišnjim planom se definira vrijeme očitavanja. Očitane veličine isporučitelj i kupac međusobno usuglašavaju na ugovorom određeni način.

Očitavanje mjernih uređaja kod kupaca kojima isporučitelj vrši isporuke električne energije na osnovi ugovora po pristupanju, vrši isporučitelj.

Iznimno od odredbe iz prethodnog stavka kupac može sam vršiti mjesečno očitavanje brojila i o tome obavješćivati isporučitelja.

Članak 90

Obračun i fakturiranje isporučene električne energije se vrši u DEM, s preračunom u KM primjenom srednjeg tečaja ovlaštene financijske institucije u BiH.

Članak 91

Račun za isporučenu električnu energiju isporučitelj dostavlja kupcu, u pravilu, u roku od 3 dana od dana očitavanja brojila.

Račun za kontinuirano preuzimanje električne energije isporučitelj dostavlja kupcu sa kojim je zaključio ugovor, istovremeno sa računom za isporučenu električnu energiju u prethodnom mjesecu.

Članak 92

Račun za utrošenu električnu energiju kupci plaćaju u tuzemnoj ili stranoj valuti sukladno propisima.

Članak 93

Račun za isporučenu električnu energiju kupac je dužan platiti u roku od 10 dana od dana nastanka obveze plaćanja.

Pod danom nastanka obveze plaćanja iz prethodnog stavka, podrazumijeva se dan očitavanja mjernih uređaja, na osnovi kojeg se vrši obračun i fakturiranje isporučene električne energije, sukladno ovom zakonu.

Članak 94

Kupcu s kojim je zaključen ugovor o isporuci električne energije u pismenoj formi, račun za kontinuirano preuzimanje električne energije utvrđuje isporučitelj u iznosu 66% prethodnog računa korigiranog radi izmjene sezone, porasta cijene električne energije i planirane potrošnje električne energije, mjeseca za koji se ispostavlja.

Kupcu kojem isporučitelj vrši isporuku električne energije na osnovi ugovora po pristupanju iz kategorije ostala potrošnja na niskom naponu, račun za kontinuirano preuzimanje električne energije utvrđuje se u visini prosječnog utroška električne energije odgovarajuće sezone.

Kupac iz stavaka 1 i 2 ovoga članka je dužan platiti račun za kontinuirano preuzimanje električne energije do 25. u mjesecu za tekući mjesec.

Kupci iz stavka 2 nisu dužni plaćati račun za kontinuiranu potrošnju ako im se ispostavlja stvarni mjesečni račun za utrošenu električnu energiju.

Članak 95

Naplata utroška električne energije za zajedničke prostore u stambenim zgradama sa više stanova vršit će se sukladno Zakonu o tarifnom sustavu za prodaju električne enegije Brčko distrikta BiH.

Ako se ovo pitanje ne riješi na način iz prethodnog stavka, utrošak električne energije za zajedničke prostore (rasvjeta stubišta, dizala, hidrofori i druga zajednička potrošnja), koji se registriiraju na istom brojilu, raspoređuje se u jednakim odnosima na sve stanove i sabira se s utroškom u svakom stanu, što predstavlja ukupnu potrošnju za obračun obveza svakog nositelja stanarskog prava, odnosno vlasnika stana.

Članak 96

Prigovor na ispostavljeni račun za utrošenu električnu energiju, ili visinu računa za kontinuirano preuzimanje električne energije, ne isključuje obvezu plaćanja neosporenog dijela.

Članak 97

Ukoliko kupac ne plati račun za isporučenu električnu energiju, ili račun za kontinuirano preuzimanje električne energije, u rokovima utvrđenim ovim zakonom, pada u docnju.

Kupcu koji je pao u docnju, s plaćanjem, isporučitelj zaračunava propisanu zateznu kamatu, a kupac je dužan kamatu platiti.

Kupcu koji je pao u docnju, isporučitelj šalje opomenu radi nepravodobnog plaćanja.

Kod kupaca iz kategorije potrošnje u kućanstvu ispostavljeni račun u kome je iskazano dugovanje po računu za prethodno obračunsko razdoblje smatra se opomenom.

IV. OGRANIČENJE I OBUSTAVE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

1. Ograničenje isporuke električne energije

Članak 98

Ako se zbog nepredviđenih okolnosti proizvodnja ili nabavka električne energije smanjuje u tolikoj mjeri da to ugrozi normalnu opskrbu kupaca u Bosni i

Hercegovini (opća nestašica električne energije), isporuka električne energije ograničit će se na cijelom području Brčko distrikta BiH.

Članak 99

Isporučitelj i kupac oslobađaju se preuzetih obveza u pogledu isporuke, odnosno preuzimanja električne energije, za vrijeme trajanja više sile, kao i kvarova na uređajima i postrojenjima do kojih nije došlo krivnjom isporučitelja, odnosno kupca, te za vrijeme ograničenja potrošnje u slučaju opće nestašice električne energije.

Članak 100

Višom silom podrazumijevaju se nepredviđeni prirodni događaji koji imaju karakter elementarnih nepogoda (poplave, potresi, požari, atmosferska pražnjenja, vjetrovi, prekomjerni led i slično), kao i neposredna ratna opasnost i ratno stanje proglašeni od strane ovlaštenog državnog organa.

Članak 101

Isporučitelj iznimno može, bez prethodne najave, privremeno ograničiti isporuku električne energije svojim kupcima ako pogonski uvjeti, u mreži isporučitelja, kvarovi na transformatorskim, razvodnim i proizvodnim postrojenjima, raspad elektroenergetskog sustava i preopterećenja postrojenja, to zahtijevaju.

Članak 102

Neisporučene, odnosno nepreuzete količine električne energije usljed više sile i okolnosti iz članka 99 ne moraju se naknadno isporučivati niti preuzimati, osim ako ugovorom o isporuci električne energije nije drugačije utvrđeno.

Članak 103

Isporučitelj i kupac dužni su voditi pogonsku dokumentaciju u smislu postojećih propisa, da bi se iz te dokumentacije mogli utvrditi slučajevi prekida ili ograničenja isporuke električne energije.

2. Obustava isporuke električne energije

Članak 104

Isporučitelj može, na svim mjestima preuzimanja, obustaviti isporuku električne energije kupcu koji se ne pridržava ugovora o uvjetima za priključenje, uvjeta iz elektroenergetske suglasnosti, ugovora o isporuci i preuzimanju električne energije, ugovora po pristupanju ili ne ispunjava propisane tehničke uvjete i obveze koje proistječu iz odredaba ovoga zakona, i to u roku od 10 dana od dana uručenja pismene opomene kupcu.

Isporučitelj može obustaviti isporuku električne energije kupcu:

- ako su neposredno ugroženi život ili zdravlje ljudi ili imovina;
- zbog kvarova na elektroenergetskim postrojenjima;
- zbog planiranih isključenja, odnosno ograničenja radi održavanja, remonta, preuređenja, raznih kontrolnih mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima i priključenja novih kupaca.

Članak 105

Ukoliko dođe do prekida ili ograničenja isporuke električne energije zbog okolnosti iz prethodnog člana, isporučitelj je dužan takve prekide, odnosno ograničenja skratiti na najmanju opravdanu mjeru, odmah nakon prestanka razloga za obustavljanje isporuke.

Ako dođe do prekida ili ograničenja isporuke električne energije zbog planiranih radova na objektima, isporučitelj je dužan o tome obavjestiti kupce koji preuzimaju električnu energiju na osnovi ugovora o isporuci, pismeno, najmanje 48 sati unaprijed, a ostale kupce, putem dnevnog tiska, radija ili drugih sredstava javnog informiranja, najmanje 24 sata unaprijed.

Članak 106

Obustavu električne energije, prema članku 104 ovoga zakona, isporučitelj može izvršiti kupcu osobito ako kupac:

1. troši električnu energiju bez elektroenergetske suglasnosti i ugovora;
2. neovlašteno troši električnu energiju;
3. ne pridržava se uvjeta iz elektroenergetske suglasnosti i ugovora;
4. na opomenu isporučitelja u razdoblju ograničenja isporuke električne energije ne svede vršno opterećenje i potrošnju električne energije na zadanu razinu, ne poštuje i ne provodi propisane mjere;
5. pogonom svojih elektroenergetskih objekata, instalacija i uređaja ugrožava život i zdravlje ljudi ili ugrožava imovinu;
6. samovoljno vrši premještanje mjernih i zaštitnih uređaja kao i ostalih elemenata mreže isporučitelja;
7. onemogućava isporuku električne energije drugim kupcima, ili ometa izgradnju mreže i instalacija prema tehničkim rješenjima isporučitelja;
8. onemogućava montažu uređaja za mjerenje energije i snage ili ih oštetiti;
9. preko svoje instalacije i uređaja bez odobrenja isporučitelja, dozvoli drugom kupcu napajanje električnom energijom;
10. postrojenje i uređaji kupca ne ispunjavaju propisane tehničke uvjete;
11. u roku koji odredi isporučitelj ne svede smetnje koje prouzrokuju njegovi elektroenergetski objekti, instalacije i uređaji, u propisane granice;
12. uskrati ili onemogućiti ovlaštenim osobama isporučitelja pristup do mjernih uređaja, odnosno električnih postrojenja i instalacija;
13. ne plati preuzetu električnu energiju prema odredbama uvjeta;
14. ne plati, u određenom roku račun za naknadu za povećanu snagu postojećih trošila;
15. ne izmiri obveze po osnovu ustanovljene i obračunate neovlaštene potrošnje, ili ne plati troškove izmještanja priključka i mjernog mjesta.

U slučajevima navedenim u točkama od 1 do 5 ovoga članka, isporučitelj može obustaviti isporuku električne energije bez posebnog upozorenja.

U slučajevima navedenim u točkama od 6 do 12 ovoga članka, isporučitelj je dužan prethodno opomenuti kupca na nedostatke i nepravilnosti zbog kojih će

obustaviti isporuku električne energije i dati primjeren rok za otklanjanje tih nedostataka i nepravilnosti, a u slučajevima iz točaka 13 do 15 ovoga članka u roku od 10 dana od dana kada je kupac bio obavezan po Zakonu izvršiti uplatu po dostavljenom računu.

Članak 107

Isporuka električne energije ne može se obustaviti za objekte, postrojenja i uređaje čiji bi prekid rada doveo život i zdravlje ljudi u neposrednu opasnost i izazvao nenadoknadive materijalne štete.

Članak 108

Pod neovlaštenom potrošnjom električne energije iz članka 106 točka 2 podrazumijeva se:

1. samovoljno priključivanje kupca na mrežu isporučitelja;
2. trošenje električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih;
3. samovoljno skidanje plombi;
4. samovoljno priključenje nakon isključenja isporučitelja;
5. samovoljno premještanje priključka sa mjernim uređajima;
6. djelovanje kupca na uklopni sat, MTK prijamnik ili drugi uređaj za distribuciju točnog vremena u cilju uporabe manje tarife;
7. trošenje električne energije za nedozvoljenu namjenu potrošnje, u cilju stjecanja koristi.

Članak 109

U slučaju neovlaštene potrošnje električne energije, isporučitelj će mjesečnu količinu neovlaštene potrošnje električne energije utvrditi na slijedeći način:

- I. Za slučajeve iz prethodnog članka, točke od 1 do 5.

1. Za kupce na visokom naponu:

- a) ako nije registrirano cjelokupno vršno opterećenje (obračunska snaga), obračunava se instalirana snaga transformatora, pri čemu se izjednačavaju kilovatamperi (kVA) s kW (kilovatima),
- b) ako brojila nisu registrirala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se instalirana snaga transformatora množi s mjesečnim radnim satima i to:
  - za jednosmjenski rad 300 h,
  - za dvosmjenski rad 450 h,
  - za trosmjenski rad 550 h.

Na tako izračunatu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT).

2. Za kupce na niskom naponu:

- a) ako brojila nisu registrirala svu utrošenu električnu energiju, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije kao umnožak nominalne struje osigurača (limitatora) i nazivnog napona;
- b) ako je energija uzimana ispred glavnog osigurača, obračun se vrši tako da se obračunska snaga dobije umnoškom nazivne struje koja odgovara vrsti i presjeku provodnika unutrašnjeg priključka, s nazivnim naponom.

Obračunska snaga iz točki a i b množi se mjesečnim radnim satima i to:

- za mjesec od 1. listopada do 30. ožujka;
  - za potrošače koji rabe električnu energiju za grijanje 360 h,
  - za ostale potrošače 200 h,
- -za ostale mjesece 130 h.

Na tako izračunanu aktivnu energiju u kWh primjenjuju se veći dnevni tarifni stavovi (VT).

Kod kupca gdje se ne mjeri, odnosno ne ograničava snaga, isporučitelj će osnovni doprinos za obračunsku snagu obračunavati u dvostrukom iznosu.

II. Za slučaj iz prethodnog članka, točka 6.

Ako nije radio uklopni sat, MTK, RKT ili drugi prijamnik slične namjene, sva potrošnja se obračunava po većim dnevnim tarifnim stavovima (VT).

III. Za slučaj iz prethodnog članka, točka 7.

Tako utrošena električna energija obračunava se prema registriranoj energiji, uz primjenu tarifnih stavova one kategorije potrošnje kojoj pripada kupac po namjeni potrošnje.

IV. Za slučaj iz prethodnog članka, točke od 1 do 6.

Za slučajeve iz točke I. i II., dnevni potrošak električne energije dobije se tako da se mjesečni potrošak dijeli s brojem dana u mjesecu.

Ako se ne može točno utvrditi početak neovlaštene potrošnje, uze će se da je neovlaštena potrošnja električne energije trajala od dana posljednjeg pregleda onog dijela priključka, odnosno mjernog mjesta, na kojem je izvršena radnja kojom se omogućava nedozvoljena uporaba električne energije, a najduže do zastare roka potraživanja po osnovi neovlaštenog trošenja električne energije.

Pod pregledom instalacije iz prethodnog stavka ne podrazumijeva se očitavanje brojila.

Članak 110

Obustava isporuke električne energije prestaje nakon što isporučitelj, odnosno kupac, otklone uzroke zbog kojih je došlo do obustave električne energije.

U slučajevima obustave isporuke električne energije, po osnovi odredbi ovog zakona koja je prouzrokovana radnjom ili krivicom kupca, nastali troškovi padaju, na teret kupca, a u svim ostalim slučajevima na teret isporučitelja.

Članak 111

Ako je isporučitelj obustavio isporuku električne energije, s motivacijom uzroka navedenih u članku 108 ovoga zakona, a ustanovi se da navedeni razlozi nisu nastupili, dužan je da o svom trošku priključi uređaje kupca odmah po spoznaji, a najkasnije u roku od 8 sati.

Kupac ima pravo naknade štete koja mu je počinjena nedozvoljenom radnjom iz prethodnog stavka.

V. ZAŠTITA PRAVA KUPACA I ISPORUČITELJA

Članak 112

Kupac koji smatra da isporučitelj nepravilno postupa u isporukama električne energije, ili na drugi način povrijedi prava kupca utvrđena ovim zakonom ima pravo zaštitu svojih prava tražiti od ovlaštene elektroenergetske inspekcije ili ovlaštenog suda, sukladno zakonu.

Članak 113

Kupac može raskinuti ugovor o isporuci električne energije s isporučiteljom prostom izjavom, koju je dužan priopćiti isporučitelju pisanom izjavom, prije raskida ugovora, čime se ugovorne strane oslobađaju svojih obveza.

U slučaju iz prvog stavka, kupac je obavezan izmiriti sve neizmirene obveze preme isporučitelju do raskida ugovora, odnosno ima pravo na povrat više uplaćenih novčanih sredstava nego što je imao obvezu po osnovi preuzete električne energije.

Članak 114

Isporučitelj može raskinuti ugovor o isporuci električne energije s kupcem prostom izjavom, ako kupac ne ispuni svoju obvezu, odnosno, ako u roku ne plati novčani iznos sredstava za preuzetu električnu energiju po važećoj cijeni.

Isporučitelj može održati ugovor na snazi iako su se stekli uvjeti iz prethodnog stavka, ako opomenom zahtijeva od kupca, da ispuni svoju obvezu u naknadnom roku od 15 dana.

Ako kupac ne ispuni svoju obvezu ni po zahtjevu iz stavka 2 ovoga članka, isporučitelj može izjaviti da raskida ugovor o isporuci, čime se ugovorne strane oslobađaju daljnjih obveza po ugovoru, s tim što isporučitelj ima pravo na naknadu štete u visini neispunjene obveze od strane kupca sa sporednim davanjem.

Članak 115

Ako kupac s kojim je raskinut ugovor o isporuci električne energije, sukladno prethodnim odredbama, ponovno podnese zahtjev za priključenje na mrežu isporučitelja, isporučitelj ga je dužan priključiti, ako ispuni obveze zbog kojih je ugovor raskinut i plati troškove priključenja.

VI. UVJETI ZA MINI ELEKTRANE

Članak 116

Odredbe ovoga zakona se primjenjuju kod pripreme za izgradnju, izgradnje, priključenja na mrežu i pogona malih elektrana snage do 10 MW.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 117

Izmjene i dopune ovog zakona vrše se po postupku po kojem je donesen.

Članak 118

Isporučitelj i kupac električne energije dužni su svoje međusobne odnose, po osnovi isporuke električne energije, uskladiti s odredbama ovoga zakona u roku šest mjeseci od dana njihovog stupanja na snagu.

Članak 119

Ovaj zakon stupa na snagu 8. (osmog) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
SKUPŠTINA BRČKO DISTRIKTA

Broj: 0-02-022-243/04
 Brčko, 28. srpanj 2004. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA

Mirsad Đapo, dipl. pravnik

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.